

Potilasohje: Isotretinoiini (entinen Roaccutan®)

Käyttötarkoitus

Isotretinoiini on vaikean aknen ja ruusufinnin hoitoon kehitetty lääke, jota voivat määrätä vain ihotautilääkärit tai heidän valvonnassaan toimivat lääkärit.

Vaikutustapa ja annostelu

Isotretinoiini on A-vitamiinista johdettu rasvaliukoinen lääke, joka erittyy maksan kautta. Lääke vähentää talirauhasten toimintaa, supistaa niitä ja vähentää ihon tulehdusta. Lääke otetaan suun kautta kerran tai kaksi kertaa vuorokaudessa ruoan kanssa (parantaa imeytymistä). Vaikutus alkaa muutamassa viikossa ja aluksi akne voi jopa pahentua. Mikäli akne pahenee voimakkaasti, on otettava yhteys hoitavaan lääkäriin.

Vasta-aiheet

Lääke on sikiölle vaarallinen, minkä vuoksi hedelmällisessä iässä olevilla naisilla on oltava luotettava ehkäisy kuukausi ennen ja jälkeen, sekä koko isotretinoiinilääkityksen ajan. Isotretinoiinilääkityksen aikana ei saa imettää. Miehen siemennesteen isotretinoiinipitoisuus ei ole sikiölle vaarallinen. Verta ei tule luovuttaa lääkityksen aikana, eikä kuukausi hoidon loppumisen jälkeen.

Annostus

Isotretinoiini-annos on yksilöllinen ja annosta muutetaan lääkityksen hyötyjen ja haittojen mukaan. Hedelmällisessä iässä oleville naisille voidaan tehdä resepti kuukauden lääkitykseen kerrallaan. Huomioi, että naisille kirjoitettu resepti on voimassa vain 7 päivää. Hoito kestää usein puoli vuotta ja hoidon keskivaiheilla on lääkärin seurantakäynti.

Sivuvaikutukset

Isotretinoiini usein kuivattaa ihoa ja limakalvoja erityisesti lääkityksen alussa ja suuremmilla lääkeannoksilla. Tämän vuoksi välttä kaikkia ihoa kuivattavia hoitoja ja pesunesteitä. Muita harvinaisia haittoja ovat lihas- ja nivelkivut, päänsärky, pahoinvointi, väsymys, kutina, ihottumat, mielialan lasku (suomalaisissa tutkimuksissa tätä ei ole voitu osoittaa), hämäränäön huonontuminen, kuume ja ripuli.

Isotretinoiini voi jonkin verran altistaa ihoa palamiselle, joten auringossa suosittelemme akneiholle sopivaa aurinkosuojaa. Kosmeettisia hoitoja kuten kuorintoja, laseria, lävistyksiä tai tatuointeja ei suositella isotretinoiini-annuksen aikana eikä 6 kuukautta hoidon loppumisen jälkeen.

Sivuvaikutusten ehkäisy

- Ihon kuivumiseen suositellaan perusvoiteita, esim. La Roche Posay Effaclar H®-sarja tai Ducray Keracnyl Repair®
- Huulien kuivumiseen suositellaan huulivoiteita, esim. Ducray Keracnyl lip balm, La Roche Posay Cicaplast barrier repairing balm®
- Silmien kuivuuteen kostutustippoja, esim. Viscotears® tai Lacri-Lube®. Vältettävä piilolinssettä ja Oftan A-Pant®-tippoja.
- Nenän limakalvojen kostutus, esim. Naso® -öljyt, NaCl ja Nozoil®. Vältettävä A-Vita® -tuotteita.
- Aurinkosuojaksi akneiholle sopiva suoja, esim. Basiderm® SPF30 tai Anthelios® Ultra50+.

Yhteisvaikutukset

Tetrasykliiniantibioottia ei tule käyttää yhtä aikaa isotretinoiinilääkityksen aikana. A-vitamiinia sisältäviä vitamiineja ja paikallishoitovalmisteita ei suositella isotretinoiinilääkityksen aikana A-vitamiinin yliannosriskin vuoksi.

Hoidon seuranta

Lääkitys voi aiheuttaa sivuvaikutuksia, joita ei itse voinnissaan havaitse. Näitä ovat maksa-arvon (Alat) ja vapaiden rasvahappojen (trigly) nousu. Siksi verikokeiden seuranta ennen hoitoa ja hoidon aikana on välttämätöntä, yleensä kerran ennen hoitoa sekä kahdesti hoidon alussa. Hedelmällisessä iässä olevilta naisilta seurataan lisäksi ennen hoitoa, hoidon aikana ja hoidon jälkeen raskauskoetta. Hoidon puolivälissä on lähes poikkeuksetta ihotautilääkärin seurantakäynti. Varaa seurantakäynti lääkärillesi hyvissä ajoin ennen kapseleiden loppumista.

Alkoholi

Alkoholin käyttö isotretinoinihoidon aikana voi lisätä maksasivuvaikutuksia. Siksi alkoholin käyttöä on syytä rajoittaa.

Ota rohkeasti yhteyttä

Mikäli teille herää kysymyksiä aiheeseen liittyen, ottakaa yhteyttä Ihosairaalaan, 010 419 2000 tai asiakaspalvelu@ihosairaala.fi.